

lovforslagets generelle sigte, jfr. de almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Stk. 4 omhandler regler for erhvervelse af ejendom nr. 2.

Adgangen til at eje mere end en landbrugsejendom går langt tilbage. I 1949 begrænsedes adgangen til at erhverve landbrugsejendomme til 2. I 1963 blev samdrift tilladt, og 2-ejendomsreglen kunne herefter benyttes til udvikling af den enkelte bedrift. I 1973 begrænsedes 2-ejendomsreglen, idet der indførtes en maksimal afstand på 15 km mellem 2 ejendomme, der er erhvervet i fri handel. Denne begrænsning var især begrundet i ønsket om at hindre fjerneje. Ved lov nr. 583/85 er afstandsgrænsen reduceret til 1 km, idet der ved forslaget fremsættelse i folketinget henvises til risikoen for spekulative opkøb af ejendom nr. 2 i tiden umiddelbart forud for en forventet revision af landbrugsloven.

Som anført i de almindelige bemærkninger foreligger der ikke opgørelser over antallet af bedrifter, der består af 2 eller flere samdrejede landbrugsejendomme tilhørende samme ejer, men antallet skønnes at udgøre noget over 10.000. Der er således næppe tvivl om, at adgangen til at erhverve ejendom nr. 2 imødekommer et strukturpolitiske behov, og at mange landmænd foretrækker at erhverve ejendom nr. 2 fremfor at søge et eventuel behov for øget jordtilliggende imødekommet ved forpagtning. Hertil kommer, at muligheden for at erhverve ejendom nr. 2 inden for videre afstandsgrænser end de for suppleringsjord gældende kan betragtes som et nødvendigt supplement hertil.

På den anden side har adgangen til erhvervelse af ejendom nr. 2 været under kritik. Der er herved peget på, at den som nr. 2 erhvervede ejendom ikke – i hvert fald ikke i en længere periode – vil kunne forventes at være til rådighed for imødekommelsen af tillægsgjordsbehov hos velbeliggende ejendomme. Der er endvidere peget på, at såvel drifts- som beboelsesbygninger på ejendom nr. 2 ofte forfalder (antallet af indberetninger herom fra jordbrugskommissionerne har dog været begrænset), og at disse ejendomme ikke vil kunne danne grundlag for nyetableringer.

Med baggrund i disse synspunkter og med henblik på at gøre reglerne om erhvervelse af ejendom nr. 2 til et smidigere instrument i strukturudviklingen foreslås disse regler strammet.

Med hensyn til de personlige erhvervelsesbetingelser foreslås de samme regler som ved erhvervelse af ejendom nr. 1, idet der dog også for ejen-

domme med et jordtilliggende på ikke over 15 ha og en grundværdi på ikke over 164.000 kr. ved 1985 årsreguleringen gælder det lempelige uddannelseskra- og idet kravet om væsentligste erhverv opretholdes i alle tilfælde af erhvervelse af ejendom nr. 2.

For at modvirke de kritiserede konsekvenser af adgangen til erhvervelse af ejendom nr. 2 foreslås erhvervelsesadgangen begrænset både med hensyn til afstand og areal. Herefter kan erhvervelse af ejendom nr. 2 uden landbrugsministerens tilladelse alene ske, hvis ejendommen ligger inden for 5 km fra ejendom nr. 1, og hvis de to ejendommers samlede jordtilliggende efter erhvervelsen ikke overstiger 50 ha.

Det forudsættes, at der med hjemmel i § 18, stk. 6, administrativt skal kunne meddeles tilladelse til erhvervelse af ejendom nr. 2 efter følgende retninglinier:

Den ny afstandsgrænse på 5 km forudsættes på samme måde som den hidtidige 15 km og den gældende 1 km grænse administreret restriktivt, således at grænsen kun i særlige tilfælde vil blive fraveget. Som eksempler på tilfælde, hvor grænsen, eventuelt midlertidigt, kan tænkes fraveget, kan nævnes specialproduktioner, herunder gartnerivirk-somhed, der stiller særlige krav til jordbonitet eller til produktionsapparatet på den erhvervede ejendom. Midlertidige tilladelser vil også kunne komme på tale i tilfælde, hvor ejendom nr. 2 erhverves med henblik på videreoverdragelse til en søn eller datter, der er under landmandsuddannelse.

Med hensyn til den ny arealgrænse kan der i almindelighed forventes tilladelse til erhvervelse, selv om ejendom nr. 1 og 2's samlede areal overstiger grænsen, hvis det konstateres, at der ikke inden for den sædvanlige sammenlægningsgrænse er konkret behov for jord fra denne ejendom til suppler- af ejendomme med en væsentlig animalsk produktion eller specialproduktion, hvis jordtillig- gende ikke står i et passende forhold til produktio- nen. Tilsvarende gælder, hvis sådanne supplerings- behov imødekommes.

Som anført i de almindelige bemærkninger foreslås kravene til alder, statsborgerskab og bopæl videreført uændret i alle tilfælde. Specielt med hensyn til kravet om bopæl bemærkes, at en videreførelse af hidtidig, restriktiv dispensationspraksis må anses for at være en nødvendig forudsætning for, at loven kan medvirke til at bevare befolk- ningsgrundlaget i landdistrikterne.

Reglerne om anpartserhvervelser er foreslået samlet i en ny formulering af § 18a, jfr. bemærk-